

Gradili bomo prizidek bolnišnice in dispanzerje

Delegati delavskega sveta Zdravstvenega centra dr. Jožeta Potrča Ormož-Ptuj so 10. februarja 1989 sklenili dati pobudo samoupravnim organom TOZD Splošna bolnišnica Ptuj naj se odločijo za investicijo v prizidek v velikosti 1920 m² za prostore porodnišnice in samoupravnim organom TOZD Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj, ki naj investirajo v nadzidavo enega trakta zdravstvenega doma za

prostore dispanzerjev (690 m²). Obe investiciji bosta, skladno s srednjeročnim planom ZC, financirani iz sredstev samoprispevka, sredstev združene amortizacije in sredstev lastne amortizacije TOZD.

Na sliki: delegati delavskega sveta pri sprejemanju pobude za investicijo v prizidek porodnišnice in prostore dispanzerjev. NS

Foto: S. Kosi

Eppur si muove

»In vendar se še vrti« bi bil najbolj natančen komentar za poslovanje ptujsko-ormoškega zdravstva v letu 1988. Očitno je bilo to eno izmed najbolj neprijetnih let zadnjega desetletja; tako glede finančnega poslovanja, uresničevanja letnega plana, samoupravnega in družbeno-političnih odnosov, pa tudi medsebojnih odnosov dela poslovnih delavcev. Vse se je srečno izteklo, zato je ocena preteklega leta lahko tembolj objektivna.

V letnem planu 1988 smo prvenstveno zastavili, da je v Zdravstvenem centru potrebno ohraniti vse strokovne dejavnosti, ki smo jih opravljali leta 1987, najpomembnejše pa kakovostno in količinsko celo okrepiti. Podatki in komentar svetovalca za strokovno medicinske zadeve ZC kažejo, da nam je ta del letnega (in s tem srednjeročnega) plana očitno uspel.

Pri investicijah v medicinsko opremo nismo bili tako uspešni. Prostor Zdravstvene postaje Kidričevo, za potrebe splošnih in zobnih ambulant, so sicer obnovljeni, pri nabavi medicinske opreme iz sredstev združene amortizacije pa smo uspeli realizirati le nakup rentgenske aparature za dispanzer za pljučne bolezni v Ormožu. Ostale predvidene nabave ni bilo mogoče izpeljati zaradi celotnih zelo slabih likvidnostnih razmer naših financ.

Sploh je bilo finančno poslovanje v lanskem letu ves čas »iz rok v usta«, pa še to ob neprestani »pomoči« premostitvenih kreditov. Gospodarska in družbena kriza nas nista zaobšli: svobodna menjava dela je izgubila domala vse značilnosti samoupravnega dogovarjanja — financiranje zdravstva je imelo lani prav vse značilnosti proračunskih financ. V takih razmerah smo tako uspeli odpraviti izgubo po devetmesečnem poslovanju v Splošni bolnišnici Ptuj, zaključni račun za vse TOZD, DSSS pa pripraviti brez izgub, vendar tudi brez ostanka dohodka za sklade. Menim, da za take finančne razmere in rezultate ni mogoče iskati vzrokov niti v delovni organizaciji niti v samoupravnih interesnih skupnostih. Vsi, ki so finance »krojili«, so storili vse, kar je bilo v sistemu skupne porabe pametno in mogoče. Navaditi se bomo pač morali, da bosta šele nov gospodarski in politični sistem v naslednjih letih povrnili stabilnost finančnih tokov, ustvarjanje in razpolaganje z dobičkom, plačo po rezultatih dela in kar je še takega, kar si je v zvezi z delom obetala naša generacija.

Osebnih dohodki se nam lani realno niso bistveno znižali, seveda pa tudi ne povečali glede na leto 1987. Ostali smo na ravni z gospodarstvom in za nekaj odstotkov presegali najnižje OD, ki ga je priporočal sindikat. »Pravice«, ki jih je dal zakon, smo z akontacijami in poračunom akontacij izčrpali do konca.

Zaposlovanje in materialni stroški so bili realizirani v skladu s planom. Število zaposlenih po urah ni preseglo stanja preteklega leta, to pa v nekaterih temeljnih organizacijah ni prispevalo k izboljšanjem strokovnosti dela. Čakalne dobe, pomanjkanje časa za bolnike in pretirana varčnost s sanitetnim materialom niso bili nikoli cilj, kaj šele namen strokovnega dela v Zdravstvenem centru dr. Jožeta Potrča Ormož-Ptuj. V letu 1989 morajo vsi organizatorji dela politiko zaposlovanja krojiti tako, da ne bo čakalnih dob, da bo dovolj časa za bolnikove potrebe in da bomo zaposlili vse zdravstvene in druge delavce z visoko ali višješolsko izobrazbo, ki jih pri delu potrebujemo. **Maksimalno varčevanje v zdravstvu sme biti le okvir dela zdravstvenega delavca, ne pa njegov temeljni cilj!**

Posodobitev in izgradnja ginekološko-porodnega oddelka in dispanzerjev je bila kot investicijska odločitev načrtovana za december 1988. Po mnogih pripetijah, ki so, ob znatni »podpori« občinske politike, precej izpodkopale medsebojne odnose med temeljnimi organizacijami in se neprijetno slišale v javnosti, ja »zmagal« referendumski program: v okviru razpoložljivih financ bomo gradili prizidek za porodnišnico (okrog 1900 m²) in nadzidali trakt zdravstvenega doma za dispanzerje (690 m²) — tak je sklep samoupravnih organov zdravstvenega centra v februarju 1989. leta.

Informiranje je potekalo po ustaljenih poteh in načinih, le informacijski bilten Zrcala smo razširili z objavljanjem podatkov o mesečnih petih najvišjih izplačanih osebnih dohodkih v Zdravstvenem centru. Opažamo pa še vedno primere pomanjkljive informiranosti delavcev naše delovne organizacije, predvsem pa vodstev samoupravnih organov TOZD, najpogostejše zaradi subjektivnih vplivov poslovnih organov.

Delo samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij je bilo odraz splošnih gospodarskih in političnih razmer v Jugoslaviji. Nemoč, apatija ali revolt, osebni interesi, brezdušni cinizem in ostale temu podobne stranpote našega odločanja so poskušale kdaj pa kdaj obvladovati tudi naše notranje odnose. Mislim pa, da so načelnost, dostojanstvo, kultura dialoga, strpnost in solidarnost zdravstvenih delavcev v Zdravstvenem centru vendarle zmagale. Kaj več o tem, pa tudi drugem, kar tukaj ni omenjeno, pa bodo morda povedale še razprave delavcev ob zaključnem računu 1988 — vsaj želimo si tako!

Direktor
Zdravstvenega centra Ormož-Ptuj
Milan JAGER, dipl. vet.

SKORAJ VZORNO IZPOLNjeni PREVENTIVNI PROGRAMI

Pri pregledu opravljenega dela v letu 1988 ugotavljamó enako kot prejšnja leta: večina fizičnih kazalcev je za las blizu 100%, več opravljenega ali manj opravljenega dela se bolj ali manj izravna, kot je pač položaj v posamezni stroki. Za preteklo leto pa moramo s stališča ocene strokovnega dela poudariti nekaj posebnosti, ki jih prejšnja leta nismo opazovali.

Zelo pohvalno je dejstvo, da naše strokovne enote še nikoli niso po obsegu in deležu tako temeljito opravile začrtanih preventivnih nalog. Še posebej pozitivna je ta ocena, ker praktično vse leto ni bilo pričakovati, da je taka izpol-

nitev programov sploh možna. Čeprav se nam že leta vlečejo razni restriktivni ukrepi, je bilo leto 1988 še posebej kritično. Če smo že prejšnja leta po tistem postavljali vprašaj na izvedbo programov preventivnega dela zaradi vseh znanih težav (pomanjkanje kadrov, velik obseg kurative ipd.), velja to še posebej za lansko leto. Zato moram posebej pohvaliti vse, ki so v tako kritičnih časih našli moč in voljo in opravili preventivne programe v tako visokem obsegu. Korektna strokovna naravnost je prav gotovo najpomembnejši temelj za korake naprej. Očitno je, da se v Zdravstvenem centru v polni meri zavedamo pomena pre-

ventivnega dela, ki edino zagotavlja izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva. Morda je naravnost na preventivno delo že prejšnja leta vzrok nekoliko zmanjšanemu obsegu opravljenega kurativnega dela.

Že pred leti smo začrtali okvirni program zmanjševanja najdražjih oblik zdravljenja. V praksi naj bi izgledalo približno takole: izboljšana osnovna zdravstvena dejavnost, manj dela v specialističnih dejavnostih in še manj v hospitalnih dejavnostih. Na področju hospitalne dejavnosti je poleg malenkostnega zmanjšanja dela opazno nekaj drugih pozitivnih trendov: približno nespremenjeno število sprejetih bolnikov in vsa leta nazaj in tudi letos bistveno skrajšanje ležalne dobe. Specialistične dejavnosti so delale približno po pričakovanjih, s tem da so v nekaterih strokah tudi bistveni odstopi.

Za potrebni razvoj dogodkov izostaja tisto najpomembnejše: bisten napredek osnovnega zdravstvenega varstva. Tudi letos opažamo predvsem za splošno medicino, da stagnira, pričakovanega napredka takorekoč ni. Sami izpolnitve strokovnih programov ni očitati kaj bistvenega. V splošni medicini na Ptuj so opravili enkrat več preventivnih pregledov kot lani, za Ormaž podatka o tem sploh nimamo. Problem vidim predvsem v tem, da splošna medicina še zmeraj ne prevzema predvidenih nalog v celoti in to je razlog za pomembne očitke s strani institucij izven Zdravstvenega centra. Specifična organizacija v našem ZC je vzrok nekaterim odstopom od republiških dogovorov: združena diagnostika in nekatere druge službe, lokalizacija nekaterih specialističnih dejavnosti. Poznati pa moramo tudi druge vzroke, če hočemo stanje popraviti. Poleg zahtevnega dela na področju splošne medicine in poleg velike fluktuacije kadrov je eden od vzrokov za nekatere nespodbudne kazalce strokovnega dela prav gotovo participacija. Zelo nihajoča

in visoka participacija ima več let vpliv na delo vseh delov zdravstva, še posebej na splošno medicino: danes že vrabci čivkajo, da sta obseg in vrsta dela statistično prikazano bolj odvisna od višine participacije kot od gripe: bolniki pridejo na pregled ali pa ne, zdravstveni delavec označi prvi ali drugi pregled itd. Ob tem pa se človek vpraša, tudi če ni zdravstveni delavec, ali je participacija sploh potrebna in ali je prav, da participacijo vedno plača delavec v združenem delu, ki mora biti zdrav, saj mora delati, prispevati za vse mogoče SIS-e, tudi za zdravstvo, tudi za solidarnost, tudi za kmete, pri tem pa danes ni več tajnost, da se je standard delavca približal eksistenčnemu minimumu.

Strokovno ugodni kazalci pogosto ne pomenijo pomembnega ekonomskega učinka, mnogokrat ravno nasprotno. Na žalost pri oceni programov njihovega izpolnjevanja ugotavljamo, da so idealni indeksi okrog 100 in tega smo se tudi v letu 1988 držali, pa če je bilo to dobro ali slabo, drago ali poceni.

Ponovno pa ugotavljamo, kot več let nazaj, da pri obnavljanju opreme temeljito zaostajamo, da kljub obnovljenim prostorom v Kidričevem marsikje niso opravljena niti najbolj osnovna vzdrževalna dela, da v Ormožu novega rentgenskega aparata brez temeljite adaptacije, predvsem zaščite pred sevanjem, ni kam postaviti, čeprav je tam že stal rtg aparat.

Ne glede na vse pozitivno in vse negativno v preteklem letu imamo za letošnje leto izredno pomembno nalogo in željo: začeti in čimprej končati investiciji iz samoprispevka: novo porodnišnico in prvo fazo disperzerjev!

Svetovalec
za strokovno medicinske zadeve ZC
Janez MRŠEK, dr. med. spec.

TOZD ZOBOZDRAVSTVO PTUJ

V TOZD Zobozdravstvo Ptuj opravljamo zobozdravstveno varstvo in stomatološko-protetično rehabilitacijo predvsem za občane ptujske občine, saj 87% delovnega programa finansira Občinska zdravstvena skupnost Ptuj.

V letu 1988 je bilo opravljenih za 1.296.897 točk storitev, kar je 100,5% programa — fakturirano je bilo 2.551.169.640 din po cenah, ki so se med letom skoraj mesečno spreminjale. Na sam obseg poslovanja so vplivali ukrepi zdravstvene skupnosti, s katerimi je le-ta skušala vskladiti izdatke z omejitvenimi ukrepi, ki so se med letom večkrat spreminjali in se jim je bilo težko prilagajati. Na obseg poslovanja in strukturo storitev je vplivala sprememba samoupravnega sporazuma o pravicah zavarovancev, ki je del protetičnih storitev prenesla v samoplačništvo, še bolj pa so vplivale spremembe participacije v II. polletju (40% za konservativo, 60% za protetiko), s katero so se veliki skupini občanov okrnile možnosti stomatološkega zdravljenja. Precej občanov je zaradi visokih participacij odložilo zdravljenje. Posebej se je to poznalo v septembru in decembru. Zaradi nedomišljene zdravstvene politike OZS je povpraševanje predvsem po protetični rehabilitaciji zelo nihalo in je tudi vzrok, da ni dosežen delovni program do OZS Ormož in drugih OZS izven regije. Delovni program je presežen za občane Slovenske Bistrice in mariborskih občin. V drugem polletju se je zmanjšalo število kurativnih obiskov, kar smo predvsem v zadnjih mesecih leta korigirali s povečanimi sistemskimi pregledi.

Zaradi daljših bolniških odsotnosti in odhoda zobozdravnika iz potujoče zobne ambulante ni bil dosežen planiran fond ordinacijskih ur, pa tudi pri zdravstveni vzgoji je bila ena medicinska sestra nekaj časa prerazporejena v ordina-

cijo. V zdravstveni vzgoji je bilo kljub temu zajetih 13.225 oseb, večina v OŠ, SŠC in vzgojno varstvenih ustanovah.

Skupno je bilo v TOZD Zobozdravstvo 130.750 obiskov, v kurativi 109.429, 22.141 v preventivi; v sistematiko pa je bilo zajetih 6.677 šolarjev in dijakov.

Ob koncu leta so bili obnovljeni prostori ZA Kidričevo, kjer je bilo porabljenih 5-krat več sredstev, kot se je v 1987. letu načrtovalo in je zato zmanjkalo sredstev za opremo. Samo pohištveni elementi za ordinacije, garderobo, čakalnico in tehniko I so vzeli skoraj vsa sredstva amortizacije. Tako je bil plan nabave osnovnih sredstev izpolnjen le deloma in nabavljena osnovna sredstva so bila le nadomestilo najbolj iztrošenim. Ker je večina opreme stara več kot deset let, z amortizacijo, ki ostane po združevanju v skupne potrebe ZC, ni več mogoče obnavljati obstoječe opreme, kaj šele le-to posodabljati.

Septembra smo končno dobili uporabno dovoljenje za delo v KS Cirkovce (opremljena je bila že 1987. leta).

V letu 1988 smo se tudi nekoliko kadrovsko okrepili. Zapustil nas je sicer zobozdravnik iz potujoče zobne ambulante, specialistični izpit je uspešno opravila specialistka iz ortodontije, ki je le nadomestila upokojenega kolega. Dva zobozdravnika sta uspešno končala pripravništvo, prav tako dve zobotehničarki in ena medicinska sestra. V drugem polletju sta začeli pripravništvo še dve zobotehničarki in ena zobozdravnica. Kadrovski deficit, glede na letni plan, smo deloma nadomeščali z zaposlitvami za določen čas, le tista dela, kjer se predvidevajo zaposlitve štipendistov, smo nadomeščali s podaljšanim delom. Sicer je bilo v letu 1988 več izpadov zaradi bolniških in porodniških odsotnosti. Zaradi vsklajevanja kadra z letom 1985 ni bilo možno začeti s specializacijami.

Glede strokovnega dopolnjevanja znanja smo se udeležili vseh v Sloveniji organiziranih strokovnih sestankov, kaj več pa financiranje zobozdravstva v naši občini ni omogočilo, zato smo 1-krat mesečno organizirali lastne izobraževalne sestance.

Pomanjkanje denarja v gospodarstvu se je v letu 1988 preneslo tudi na negospodarstvo, tako da do zadnjih dni januarja 1989 še nismo vedeli, s kakšnimi sredstvi bo TOZD razpolagal za leto 1988. Aneks k samoupravnemu sporazumu o svobodni menjavi dela med OZS Ptuj in TOZD Zobozdravstvo je bil sklenjen samo za prvo tromesečje, letnega pa še sploh nimamo. Tako ni bil z OZS Ptuj dogovorjen ne delovni, kaj šele finančni program. Ves čas se je poslovalo praktično brez denarja na računu TOZD in nekolikokrat je bilo potrebno najeti posojilo pri drugih TOZD za plačilo računov in OD. Zaradi nelikvidnosti glavnega plačnika naših storitev OZS Ptuj je bilo v prvem tromesečju toliko neplačanih storitev, da je TOZD imel ob prvem periodičnem obračunu izgubo, ki pa je bila pokrita že aprila. Tudi končni letni finančni rezultat kaže, da smo komaj pokrili tekoče materialne stroške in osebne dohodke delavcev, tako da ne bo možno izpolniti obveznosti do KS in da za družbeni standard delavcev preko sklada skupne porabe ne bo sredstev. Tako slabega finančnega rezultata ob koncu leta v TOZD še ni bilo, še bolj zaskrbljujoče pa je, da družbeni ukrepi preprečujejo delavcem, da bi ustvarili več dohodka z več in boljšim delom.

Delavski svet je imel 9 rednih in kar 8 izrednih sej. Izredne seje so bile sklicane večinoma zaradi prilagajanja cen storitev družbenim smernicam ali pa za vsklajevanje OD na dovoljene nivoje. Odbor za delovna razmerja se je sestel 13-krat, stanovanjska komisija je imela dve seji (kredit iz stanovanjskega sklada), komisija za varstvo pri delu in požarno varnost se je sestala 1-krat, komisija za samoupravne akte dvakrat, samoupravna delavska kontrola 1-krat, komite za SLO in DSZ ni imel sej. Strokovni kolegij TOZD je perečo problematiko obravnaval 7-krat. Ugotovil je, da se s kurativo ukvarja predvsem oddelek za zobozdravstveno varstvo odraslih in da se je na strokovnem delu zelo odražala participacija v drugem polletju, ko so se mnogi pacienti odločali za strokovno manj zahtevne (cenene) rešitve ali pa so se sanaciji in rehabilitaciji celo odrekli.

Na oddelku za mladinsko zobozdravstvo ugotavljamo rezultate dolgoletnega sistematskega dela, ki se kaže v tem, da se je KEP indeks znižal do slovenskega povprečja, vendar pa z razpoložljivim kadrom ni možno izvajati več kot »minimalni slovenski preventivni program«.

Upamo, da bodo uporabniki preko OZS Ptuj v letu 1989 namenili več sredstev za svoje zdravstveno varstvo, sicer ne bomo v ptujski občini samo stagnirali, ampak v kratkem zaostali za svojimi sosedi. Napredka ne vidimo v golih administrativnih integracijah, ampak v strokovnem povezovanju.

Vodja TOZD: Jože Petrovič, dr. stom.

TOZD SPLOŠNA BOLNIŠNICA PTUJ

Bolnišnica v Ptujju je bila zgrajena v letu 1874. Po drugi svetovni vojni je bila renovirana in razširjena na današnjo velikost. Ocenjujemo, da njena izgradnja ni dokončna, saj nam še vedno primanjkujejo nove površine kljub zastarelosti oz. »začasnih« rešitev pred leti.

Splošna bolnišnica Ptuj je od leta 1978 ena izmed petih TOZD Zdravstvenega centra dr. Jožeta Potrča Ormož-Ptuj. V letu 1988 se organizacijska struktura ni bistveno spremenila.

A. Glavna dejavnost:

- hospitalno in specialistično ambulantno zdravljenje bolnikov, ki sodijo v delokrog interne medicine;
- hospitalno in ambulantno specialistično zdravljenje bolnikov, ki sodijo v delokrog splošne kirurgije;
- hospitalno in ambulantno specialistično zdravljenje pacientk, ki sodijo v delokrog ginekologije in porodništva;
- hospitalno in specialistično ambulantno zdravljenje otrok;
- diagnostična in terapevtska obdelava hospitalnih in ambulantnih bolnikov, ki sodijo v delokrog radiološke in UZ diagnostike;
- laboratorijska diagnostika hospitalnih in ambulantnih bolnikov;
- imunološko hematološke serološke preiskave;
- osnovno testiranje krvi na očetovstvo;
- opravljanje krvodajalske in transfuziološke službe;
- konzerviranje krvi;
- opravljanje drugih specialnih opravil;
- nabava in izdelava zdravil ter nadzor nad identiteto in kvaliteto zdravil po veljavnih predpisih;
- oskrbovanje Bolnišnice Ptuj, Psihatrije Ormož, Zdravstvenega doma Ormož, Osnovnega zdravstvenega varstva Ptuj in Zobozdravstva Ptuj z zdravili in sanitetnim materialom;

— skrb za racionalno porabo zdravil in sanitetnega materiala;

— opravljanje anestezijskih storitev pri hospitalnih bolnikih in poškodovancih;

— zdravljenje in nega najtežjih bolnikov v reanimaciji in prebujevalnici;

— medicinska rehabilitacija bolnikov, poškodovanih in rekonvalescentov ob diagnostičnih, fizioterapevtskih in drugih terapevtskih metodah;

— specialistično zdravljenje bolnikov, ki spadajo v delokrog otorinolaringologije;

— specialistično zdravljenje bolnikov, ki spadajo v delokrog okulistike.

B. Stranska dejavnost:

Ob glavni dejavnosti opravljamo še stranske dejavnosti v okviru ekonomske tehnične službe, in sicer:

- prodaja povrtnin in hrane;
- pranje, likanje in šivanje perila.

C. Samoupravna organiziranost:

- a) bolniški oddelki;
 - interni oddelki;
 - kirurški oddelki;
 - ginekološki oddelki;
 - otroški oddelki;
 - oddelki za radiološko in ultrazvočno diagnostiko;
 - oddelki za laboratorijsko službo;
 - oddelki za transfuzijo krvi;
 - oddelki za lekarniško službo;
 - oddelki za intenzivno terapijo, nego in anestezijo;
 - oddelki za hospitalno in ambulantno medicinsko rehabilitacijo.

b) samostojne specialistične ambulante

c) ekonomske tehnične službe in

d) skupna opravila

Po SaS z mariborsko in ormoško bolnišnico pa delajo v okviru naše bolnišnice še:

- ortopedska;
- nevrolška;
- urolška;
- psihiatrična in
- onkološka ambulanta po posebni pogodbi.

Analiza zaposlenih

Povprečno število zaposlenih za leto 1988 je znašalo 482,91. Število zaposlenih na dan 31. 12. 1988 je bilo za 1,29% nižje od leta 1985 in za 4,07% nižje od 31. 12. 1987. Kljub temu pa je še vedno za 2,39% več zaposlenih delavcev, kot so jih določali lanski ukrepi.

Delež delavcev, sprejetih za določen čas, je bil 7,21%, na porodnih dopustih je bilo 5% in s polovičnih delovnim časom je delalo 2,54% delavcev. V mesecu decembru je uveljavljalo 4,4% delavcev bolniško odsotnost in 8 od teh okrog 30 in več dni.

Z odhodom dela fizioterapevtk v Ptujске toplice v Ptuj se je zmanjšalo število delavcev z višjo izobrazbo.

Ukrepi v zdravstvu, ki so zmanjšali zaposlovanje na raven leta 1985, pa so na žalost že pričeli vdirati v normalen potek dela. Spremljanje števila delavcev iz opravljenih ur kaže, da je možno opraviti enako delo tudi z manj urami, zlasti v tistih mesecih, ko ni praznikov.

Število delavcev iz opravljenih ur v letu 1988

Plan 1988	decem. 1988	povpreč. 1988	indeks 3:1
1	2	3	4
499,22	473	487	97,55

Število upokojitev je nižje od načrtovanih, predvsem zaradi premajhnega števila predčasnih. Po izpolnjenih pogojih nadaljuje z delom le ena delavka. Fluktuacija kadra je nekoliko nižja od preteklega leta, kar je prav gotovo odraz bolj pretehtanega zaposlovanja.

Specializacije (12) tečejo po programu, zaključenih ni bilo, v postopku je ena nova. Pripravniki niso bila realizirana pri pripravnikih z višjo in visoko izobrazbo zaradi zaposlitve dveh štipendistk izven DO in podaljšanja študija.

Štipendije dobiva v tem šolskem letu 22 štipendistov. S temi prihajajočimi kadri bi morali pokriti deficitarnost zdravnikov in delno višjih medicinskih sester.

Število študijev ob delu je ostalo nespremenjeno. Trije od štirih bi že morali zaključiti študij.

Novih podiplomskih študijev v preteklem letu ni bilo, nedokončan je ostal le odobren študij iz leta 1986.

Podatki o prebivalstvu gravitacijskega območja Ormoža in Ptuja:

Ormož

skupaj	18.000
do 6 let	1.792
od 7 — 18 let	3.606
delavci	4.031
ženske nad 15 let	7.284
vsi prebivalci nad 18 let	12.602
odrasli nad 18 — 65 let	10.130
odrasli nad 65 let	2.472
— od tega žensk	1.541
— moških	931
— borcev NOB	400

Ptuj

skupaj	68.409
otroci do 6 let	7.563
delavci	30.796
ženske nad 15 let	27.138
prebivalci nad 65 let	6.375
— od tega borci nad 65 let	1.040
— borci do 65 let	150
drugi odrasli prebivalci do 65 let	10.219
prebivalci do 65 let	42.205

Pregled realizacije delovnega programa v letu 1988

Hospital

1. Realizirani bolniško oskrbni dnevi	
— kirurgija	24.186
— interni	28.064
— ginekološki	20.101
— otroški	13.272
— reanimacija	1.885

Skupaj	87.508
--------	--------

2. Število sprejetih in premeščenih:

— kirurgija	3.000
— interni	2.529
— ginekološki	3.443
— otroški	1.411
— reanimacija	730

skupaj	11.113
--------	--------

3. Ležalna doba

— kirurgija	8,06
— interni	11,09
— ginekološki	5,83
— otroški	9,40
— reanimacija	2,58

— skupaj	7,87
----------	------

Realizacija števila točk v hospitalu

— kirurgija	531.274
— interni	449.263
— ginekološki	663.774
— otroški	364.589
— reanimacija	292.256

skupaj	2.301.156
--------	-----------

— rentgen hospital	63.085
— fizioterapija hospital	177.754
— transfuzija hospital	216.913
— laboratorij hospital	116.580

Specialistične ambulate — realizacija točk

— kirurška	177.142
— ginekološka za amb. za dojke	71.493
— gastroenterološka	18.070
— internistična	22.524
— kardiološka	8.718
— otroška	49.509
— ultrazvok	104.780
— rentgen	96.821
— nefrološka	2.210
— laboratorij	382.376
— diabetična	39.209
— okulistična	101.767
— fizioterapija	28.718
— ORL	72.119
— anestezijska	21.252
— transfuzijska	8.903
— onkološka	6.017
— protibolečinska	3.152
— ambulanta za razvojno nevrologijo	5.363

skupaj	1.260.196
--------	-----------

— dializa	325.864
-----------	---------

Investicijska vlaganja

V letih 1985 in 1986 smo zaključili obnovo dialize in RTG prostorov s prizidkom ter odprli novo diagnostiko. Leta 1986 je bil izglasovan III. občinski samoprispevek, od katerega je ZC dobil za posodobitev 60% vseh zbranih sredstev. V bolnišnici smo ugotavljali, da današnje stanje in podoba ginekološko-porodnega oddelka ne zadovoljujeta niti najosnovnejšega sanitarno tehničnega minimuma niti delovnih pogojev. Z razširitvijo na nove površine in z adaptacijo obstoječega objekta bi bili doseženi normalni pogoji za delo medicinskega osebja, pa tudi za pacientke. Zaradi omejenih finančnih možnosti smo predlagali, da se v prvi fazi posodobi porodnišnica in danes lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo pred izgradnjo prizidka v velikosti 1.920 m², ki bi služil za potrebe porodnišnice. V naslednjem srednjeročnem obdobju pa bi posodobili že obstoječe prostore ginekološko-porodnega oddelka za potrebe ginekološkega in otroškega oddelka.

Zaključek

Glede na pozitivne rezultate gospodarjenja v letu 1988 in zaostrene pogoje gospodarjenja si bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju razvoja prizadevali:

— preusmeriti specialistično zdravstveno varstvo v strokovno in funkcionalno usmeritev osnovnega zdravstvenega varstva in ambulantnega zdravljenja tako, da bomo specialistično ambulantno dejavnost približevali bivalnim okoljem občanov;

a) v bolnišnici bomo organizirali centralni nujni sprejem bolnika, kar bo bistveno vplivalo na dvig kvalitete in pravočasno nudenje strokovne pomoči;

b) organizirali bomo konziliarne specialistične preglede na domu glede na širino postavljenih indikacij zdravnikov v osnovnem zdravstvu;

c) za občane, obolele za sladkorno boleznijo v občini Ormož, bomo organizirali ambulantno najmanj 1 x tedensko;

d) na področju okulistike bomo razširili dejavnost v smislu ambulantnih operacij za primere in obolenja, ki jih določa doktrina. S tem se bo zmanjšal odliv v druge medicinske ustanove;

e) organizirali bomo subspecialnosti določenih strok, tako da bomo razširili možnost zgodnje diagnostike in zdravljenja na področju kardiovaskularnih in ledvičnih obolenj, ter tako razširili ultrazvočno endoskopsko in drugo diagnostiko;

f) razvili bomo dodatne radioimunske teste v okviru laboratorija, razširili diagnostične metode odkrivanja obolenj v okviru RTG (mamografije, angiografije);

g) razvijali bomo tudi tiste dejavnosti, ki bodo privedle do hitrejše in boljše diagnostične obdelave in zdravljenja občanov.

V bolnišničnem zdravljenju pa si bomo prizadevali, da ga ne bomo bistveno zmanjševali. Pri tem pa bomo upoštevali pozitivne kazalce po strokah za ležalno dobo, izrabo bolniških postelj ter število sprejetih bolnikov.

Z načrtovanimi investicijami in investicijskimi vzdrževanji pa bomo izboljšali tudi pogoje nastanitve bolnikov in obiske bolnikov v prostorih specialističnih ambulant.

Vodja TOZD: Lojze Arko, dr. stom. spec.

TOZD OSNOVNO ZDRAVSTVENO VARSTVO PTUJ

Bralce »Zrcala« ne nameravam kot običajno mučiti z dolgim poslovnim poročilom, ker ga bodo tako ali tako (po službeni dolžnosti) morali »pretrpeti« delegati DS. Veliko stvari je bilo rečenih že med letom. Žal so se bolj uresničile pesimistične napovedi, pričakovanja pa bistveno manj. Edini optimizen vzbuja ta delovna zagnanost in vztrajnost naših sodelavcev, ki se niso dali zмести takim in drugačnim peripetijam.

Vse te pa bi rad strnil v nekaj ugotovitev, ki se mi zdijo pomembne. Delovne programe smo sodelavci TOZD OZV uresničili v celoti, pri tem pa uspeli razmerje preobrniti še bolj v prid preventive. Posebej bi rad poudaril, da nam je uspelo uresničiti preventivne preglede otrok v prvem letu starosti v celoti in da smo razširili dejavnost v zdravstvenem varstvu žena. Največji kvalitetni, seveda tudi kvantitetni, premik pa pomeni, več kot 200 eno in dvo-urnih predavanj v delovnih organizacijah, KS in šolah. Bili smo česti gosti na ptujskem radiu, z željo, da širimo zdravstveno vzgojne informacije in s tem zdravstveno kulturo, s čimer smo prvi mnogo prispevali k ohranjanju zdravja pri najširšem krogu občanov.

Skratka, menimo, da so naše usmeritve dobre in zaenkrat bi radi vztrajali pri njih. Žal pa zopet, zaenkrat neuradno, dobivamo komentarje, iz katerih je mogoče razbrati, da je še vedno nazpomembnejše »proizvajati« bolnike. Tu se lažne vprašanje odnosa širše družbe do zdravstva nasploh. Ilustracija teh odnosov je nekaj stvari, ki so se dogajale v preteklem letu.

Kljub nedvoumni ugotovitvi na osnovi uradnih (ne naših!) analiz, da kadrovske kapacitete ptujskega osnovnega zdravstva dosegajo le 60—80 % republiškega oziroma

regijskega nivoja, je prišlo z blagoslovom OZS Ptuj do zniževanja priznanih kadrov. Seveda pa apetiti po ohranjanju nivoja zdravstvenega varstva niso upadli, še manj pa je čutili odgovornost družbenih subjektov za tako klavarno situacijo.

Finansiranje v okviru svobodne menjave dela s strani OZS Ptuj postaja stvar čiste samovolje nekaterih funkcionarjev, kjer celo prizadevanja IS SO Ptuj, čeprav so bila malo pozna, niso dosti zasegla. Rezultat tega so motnje v poslovanju, popolnoma nejasna perspektiva in odsotnost vsakršnih dogovarjanj o realnih rešitvah. Očitno je, da tak način dela ogroža izvajanje nalog ne najmanj pomembne družbene dejavnosti in vodi k razsulu.

Taki pogoji dela prav gotovo odvrčajo najbolj ambiciozne in kreativne kadre, da bi prihajali in ostali v tej sredini. Fluktuacija zdravnikov v OZV je konkreten dokaz.

Samokritično moramo pregledati naše delo ob pripravi programa investicij v zdravstvu iz III. občinskega samoprispevka. Načelo nekakšne kolektivne odgovornosti je pokazalo vse svoje negativne strani. Protesti delegatov v zborih SO in s strani drugih občanov so upravičeni. Z nerealnimi programi in izsiljevanji si nismo ravno utrdili ugleda.

Ideje o reorganizaciji ZC je dobršen del delavcev razumel kot kost, ob kateri naj bi si polomili zobe, da ne bi slučajno ugriznili tistih, ki so za težave v družbi in s tem tudi za težave v družbenih dejavnostih, najbolj odgovorni. Vsi razumemo potrebo po prilagajanju situaciji v širšem okolju. Predlogi sprememb morajo sloneti na argumentih. Pozabljamo, da je potrebno ohranjati in vnašati nove motivacijske elemente za delo, še posebej v taki dejavnosti, kot je zdravstvo. K kreativnosti, inovativnosti, humanosti, etič-

nosti, kooperativnosti in toleranci se ne da prisiljevati, samo spodbujati. Priznavanje dobrega dela in konstruktivna kritika napak sta pot do uspeha. Neperspektivnost, samovolja posameznikov in skupin in politika »enakih (praznih!)

želodcev« je poznana pot v neuspešnost, ki si je ne želim oziroma, kot je sedaj moderno reči, pri njej »ne želim sodelovati«.

Vodja TOZD: Henrik Žlebnik, dr. med. spec.

TOZD ZDRAVSTVENI DOM ORMOŽ

Poslovno poročilo

OZD Zdravstveni dom Ormož predstavlja eno od petih temeljnih organizacij ZC Ormož — Ptuj. Z ZC nas vežejo administrativna dejavnost, združena v skupnih službah, ki so delno dislocirane v Ormožu, skupni razvojni programi, strokovna povezanost in sodelovanje. Čeprav si samostojno urejamo notranjo organizacijo dela in poslovanje, smo v tesni povezavi preko delavskega sveta ZC, družbenopolitičnih organizacij ter raznih komisij.

31. 12. 1988 je združevalo delo 79 delavcev.

Delavski svet TOZD-a se je sestel na 8 rednih in 6 izrednih sejah. Število izrednih sej je še vedno visoko, predstavlja pa nujnost, saj so nas včasih vezali kratki predpisani roki, nenadne spremembe predpisov.

Imeli smo en zbor kolektiva. Odbor za delovna razmerja se je sestel na 8 rednih in 4 izrednih sejah.

Delo sindikata poteka v sindikalnih skupinah, ki predlagajo svoje predstavnike tako v IO OOS kot v DS TOZD-a ter v razne odbore in komisije.

Realizacija delovnega programa za leto 1988

Skupno načrtovano število obiskov ni doseženo za 7 %, pri tem pa je število načrtovanih prvih obiskov preseženo za 4 %, ponovni obiski dosegajo plan le 63 %. Tako se je razmerje med prvimi in ponovnimi obiski pomaknilo globoko pod načrtovanim razmerjem v korist prvih, saj je povprečno na prvi obisk le 1,3 % ponovnega. Na podlagi teh kazalcev sklepamo, da je delo v splošnih ambulantah potekalo skrajno strnjeno, da so bili obdelani vsi bolniki, ki so prišli prvič, da je bilo kontrol veliko manj kot v preteklih letih in kljub temu ni bilo zaslediti negativnih posledic pri prebivalstvu.

Dispanzerska dejavnost je presegla načrtovane obiske, povečini prve iz kurativne dejavnosti, kjer enako kot v splošnih ambulantah ponovni obiski padajo, kar lahko obravnavamo kot pozitivni kazalec.

Na področju preventive sicer načrtovani obseg ni dosežen, vendar le zaradi manjšega števila posamezne populacije, saj so bili vsi dojenčki sistematsko pregledani, prav tako vsi otroci v 3. letu starosti.

Enako velja za šolski dispanzer, ki je vse načrtovane preventivne preglede opravil že v devetmesečju.

Občutno je narastlo število sistematskih pregledov med nosečnostjo ter preventivnih pregledov žensk po porodu oziroma drugih žensk, saj so tu indeksi med 111—185. Istočasno pa se je v tej službi kurativa znižala.

Prav tako je bila opravljena polovica sistematskih pregledov borcev, in to v zadnjem tromesečju.

V patronažni službi je skoraj doseženo načrtovano število preventivnih obiskov družin, medtem ko pa zdravljenje na domu oziroma zdravstvena nega na domu načrtovanega števila obiskov ni dosegla.

Načrtovano število obiskov na področju kurative (odraslih in otrok) je preseženo za 9 %. Prav tako beležimo občuten porast obiskov na področju preventive, saj skupen indeks dosega 152. Kazalci kažejo, da je bila populacija tri-

letnih otrok ter drugih otrok pred vstopom v šolo sistematsko pregledana.

Kazalci, ki smo vam jih posredovali v devetmesečju, kjer v tretji alineji navajamo preventivne preglede po plan-sko številko 2400 in realizacijo 1264. To predstavlja prav-zaprav skupno število preventivnih pregledov v tem obdobju (predšolskih in šolskih otrok), zato ta kazalec opuščamo in prikazujemo posamično za vsako populacijo posebej.

Na področju zdravstvene vzgoje in na področju zobo-zdravstva je bilo tretiranih oseb 10.082 ter pri njih opravlje-nih 23.312 storitev.

Podrobneje je zdravstvena vzgoja opredeljena tudi po šifrah.

Načrtovano število prevoženih kilometrov je doseženo v 69 %.

Poročilo o izvajanju dejavnosti KZA

Dejavnost pri nadaljevanju zdravljenja in rehabilitaciji bolnikov s sindromom odvisnosti od alkohola pri ZD Ormož izvajajo 3 terapevti: klinični psiholog, višja med. sestra in soc. delavka. Terapevtski sestanki so vsako sredo v čakal-nici TOZD ZD Ormož.

Na seznamu je 32 bolnikov in svojcev, od tega se redno udeležujejo sestankov približno polovica (od 15—17). Tret-jina zdravljenec (6) je zaradi prepoznega in nepopolno izvedenega zdravljenja zašla v nadaljevanje pitja, nekaj pa jih abstiniira, a neredno obiskuje sestanke KZA.

Izvedli smo ves zadani program (izlet, skupščino, sode-lovanje z drugimi KZA, itd.). O delu je bila obveščena tudi javnost preko lokalnih in regionalnih medijev. Pogrešamo pa strokovno poglobljeno sodelovanje z osnovno zdravstve-no službo.

V naslednjem letu bomo izvedli na skupščini zadani program, kakšnih bistvenih sprememb pa ni pričakovati, saj družbena naravnost perzistira v toleranci do alkohola.

Delo in aktivnosti dispanzerja za otroke

Revidirani delovni program, ki je bil načrtovan v sred-njeročnem obdobju 1986—1990, smo v preteklem letu do-sledno izvajali. Srednjeročni program smo revidirali zaradi tega, ker smo nekatere začrtane programe opustili ter jih nadomestili z drugimi, ki so racionalnejši in strokovno bolj upravičeni v okviru preventivne dejavnosti. Cilji so nam bili, da s čim več relevantnih parametrov spremljamo psihofi-zični razvoj otroka od 0 do 6 let in da so v tem programu zajeti vsi otroci, ki živijo na našem območju. Številčni ka-zalci kažejo, da smo ta cilj že dosegli.

V letu 1988 je bilo v preventivnem programu opravljenih 4611 pregledov.

- sistematski pregledi dojenčkov (1, 3, 6, 9 in 12 mese-
cev) — 802;
- pregledi triletnih otrok (teamski tretman) — 222;
- pregledi pred vstopom v VVZ — 197;
- drugi preventivni pregledi in posveti — 189.

V letu 1988 je bilo na našem območju evidentiranih 226 triletnih otrok, le štirje se vabilu na sistematski pregled niso odzvali.

Sistematski pregled je sistematski samo tedaj, če se poda ocena some in psihe. Za dosego tega smo razen kliničnega pregleda, laboratorijskih preiskav uporabili tudi DRPT. Pri pregledih triletnih otrok pa je oceno psihičnega razvoja podal klinični psiholog. Vsi ti otroci so zajeti tudi v preventivni in zdravstvenovzgojni dejavnosti zobozdravstvene službe.

V okviru dispanzerja za otroke je organizirano tudi klinično psihološko vodenje otrok in mladostnikov. V letu 1988 je bilo obravnavanih 371 otrok (poročilo kliničnega psihologa je priloženo).

Končno oceno psihičnega razvoja poda psiholog pred vstopom v šolo. V tem letu bomo prvič te rezultate prezentirali šolskemu psihologu pred testiranjem otrok ob vpisu v prvi razred.

Kontinuirano cepljenje, ki smo ga uvedli leta 1982, smo nadaljevali v letu 1988. Ob vsaki aplikaciji cepiva je otrok klinično pregledan.

Bazično cepljenje DI-TE-PER	96,19 %
I. revakcinacija	97,79 %
II. revakcinacija	98,34 %

Pet otrok je izostalo neopravičeno.

Bazično cepljenje POLYO	95,83 %
I. revakcinacija	93,22 %
II. revakcinacija	94,94 %

Morbilli + Parotitis	93,30 %
----------------------	---------

Razlika do 100 % se nanaša na tiste, ki niso cepljeni zaradi kontraindikacij.

Cepljenje poteka brez zapletov, čeprav otrok ne kliče s pozivi, le redki so tisti, ki jih moramo posebej obveščati.

V okviru dispanzerja za otroke se izvajajo vsa cepljenja šolskih otrok.

1. razred Morbilli	96,96 %
1. razred DI-TE-POLYO	97,05 %
7. razred DI-TE-POLYO	98,94 %
7. razred Rubella	97,14 %

Razlika do 100 % se nanaša na opravičeno izostale.

Procenti nam kažejo, da smo zadovoljili kriterije, epidemiološka situacija na našem območju pa to tudi potrjuje.

V letu 1988 smo v skladu z navodili Republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo poklicali tudi letnike 1970 in 1971, ki niso nadaljevali šolanja zaradi revakcinacije proti tetanusu. Od 68 poklicanih se jih je odzvalo 80,89 %.

V letu 1986 smo začeli s predavanji o AIDS-u, in sicer v osmih razredih osnovnih šol. Predavanja smo nadaljevali tudi v šolskem letu 1987/88.

Predavanja so bila organizirana v osmih razredih po vseh osnovnih šolah, v mladinski organizaciji, za starše, pri aktivu žensk v delovni organizaciji Slovin — Jeruzalem Ormož ter v zdravstveno-vzgojni obliki radia Ormož.

Zdravstveno vzgojno dejavnost po šolah (večje število predavanj o higieni in nalezljivih boleznih) smo izvajali istočasno, ko smo opravljali cepljenje šolarjev.

Ostalo delo se nanaša na kurativne preglede, ki jih je bilo v preteklem letu 8052. Od tega je bilo prvih pregledov 4553.

POROČILO O IZVAJANJU KLINIČNO PSIHOLOŠKEGA VODENJA OTROK IN MLADOSTNIKOV V DISPANZERJU ZA OTROKE IN ŠOLARJE

Dejavnost se je izvajala ob četrtek popoldne, in sicer sta jo izvajala klinični psiholog in višja med. sestra.

Obravnavano je bilo 371 otrok in mladostnikov. Pretežno so obravnavani iz občine Ormož, pojavljajo pa se tudi iz občine Ljutomer in Ptuj ter občin Čakovec in Varaždin.

V intenzivni obravnavi je bilo 221 otrok in mladostnikov, od tega je obravnavo zaključilo 48 otrok in mladostnikov, samovoljno pa prekinilo 65 otrok in mladostnikov, oziroma njihovih staršev. V obravnavi je ostalo 108 otrok in mladostnikov.

Po posameznih kategorijah je bilo največ obravnavanih po sistematskem pregledu triletnih otrok in sicer 155. Od tega smo jih v obravnavo vključili 53. Ostale smo naročili na kontrolo pred vstopom v šolo. Največ otrok smo obravnavali zaradi nočne enureze — 87, dnevne enureze 5, enkopreze in obstipacije 12, Cephalea 13, SMCD-ja in epi — 20, duševne manjrazvitosti — 15, ter znakov neadekvatne adapt. — 64. Na EEG smo napotili 35 otrok. V obravnavo v pedopsihiatrični dispanzer v Maribor in pedonevrološki ambulatorij v Maribor pa smo napotili 15 otrok. Pet otrok smo predlagali za pregled pred komisijo za razvrščanje, ker je bilo to zaradi storosti nujno. 12 otrok je bilo za vključitev v korektivni VVZ, takega oddelka pa žal v Ormožu nimamo. Pri 79 otrocih v starosti 4 let in pol smo priporočali pregled pri logopedu zaradi rotacizma in dislalije.

Opažamo predvsem trend samoiniciativnih prihodov zaradi posveta, kar ocenjujemo kot pozitivno odzivanje na našo psihohigiensko preventivno delovanje. V primerjavi z letom 1987 smo obravnavali 200 % več pacientov. Pri vsakem obravnavanem otroku pogrešamo socialne heteroanamnestične podatke (to je delo soc. delavca), nimamo nobenih mnenj logopeda in defektologov. Prav tako ni bilo nobenega zanimanja v VVZ in šolah občine po preventivnem klinično-psihološkem prosvetljevanju glede odstopanj od običajnega razvoja v smislu predavanj!

Poslovanje v letu 1988 je sicer pozitivno, vendar pa ni zadovoljivo. TOZD ZD Ormož je brez skladov. Vzrokov za tako slabo poslovanje je več. Med njimi so negativne posledice sprejetih ukrepov in prilagoditev programa zdravstvenega varstva materialnim možnostim v letu 1988 ter nizke cene zdravstvenih storitev.

Celotni prihodek TOZD ZD Ormož v letu 1988 je 200 milijard din. OZS Ormož plača 62 %, 38 % pa drugi plačniki. To razmerje je zelo visoko in v kolikor bi bile višje cene do drugih plačnikov, bi bil celoten prihodek TOZD ZD Ormož večji.

Vodja TOZD: Peter Gašperič, dr. med.

TOZD PSIHIATRIJA ORMOŽ

1. S hospitalno dejavnostjo pokrivamo sledeče zdravstvene skupnosti: Gornjo Radgono, Lendavo, Ljutomer, Mursko Soboto, Ormož, Ptuj, delno tudi Maribor; ostale skupnosti niso toliko pomembne. Po veljavnih sporazumih bi nam pripadalo 180 postelj, oskrbujemo pa lahko 160 postelj. Menimo, da bi se s sedanjo kapaciteto lahko vzdrževalo hospitalno varstvo, če bi oddelek posodobili in imeli kader, ki pripada 180 posteljam.

Ambulantno dejavnost imamo razvito v Ormožu in v Ptuj, vršimo pa tudi kontrole bolnikov z duševnim obolenjem iz Pomurja. V Ptuj je zaenkrat samo torzo ambulantne dejavnosti, saj je ambulanta samo dvakrat tedensko (kot pred dvajsetimi leti). Kaže, da tudi v doglednem času ne bo bolje, saj ne predvidevamo kadra, pa tudi prostori za ekstrakospitalno psihiatrično dejavnost niso zajeti v okviru sanacije TOZD Osnovno zdravstveno varstvo (dispanzerji).

Realizirali smo 57.061 oskrbnih dni, kar je 659 več od leta 1987. Ležalna doba je še vedno nizka (50,76), na meji dopustnega.

Iz območja OZS Ptuj je bilo BOD: 19.072, tj. 3.468 več od planiranih. Gre za nerealne plane, kar skušamo že več let popraviti.

V hospitalu smo realizirali za 108% točk; zopet smo največ presegli v Ptuj (124,2).

Presegli smo tudi načrtovano ambulantno dejavnost (103,3%, Ptuj 123,3%). Primerjava prvih in ponovnih pregledov ni realna, saj imamo pet moditenskih skupin; gre za skupino bolnikov, ki dobivajo na tri do štiri tedne takozvano depo terapijo, s čimer preprečujemo recidive duševnih obolenj.

Skupaj smo imeli 1135 sprejemov, odklonili pa smo jih 1.045. To govori o močnem navalu bolnikov na oddelke. Nobeden ni bil odklonjen, če je potreboval urgentno psihiatrično prvo pomoč.

Samo štirje bolniki so bili hospitalizirani skozi vse leto, pri treh gre za varstveni ukrep po členu 63 KZ SFRJ.

Število recidivov je bilo 470, zopet največ iz Ptuja (157).

V socialne zavode smo premestili 21 bolnikov, umrlo je 28 bolnikov. Med letom nismo imeli nobenega večjega incidenta (npr. samomor na oddelku in podobno).

Adaptirali smo kuhinjo, moški sprejemni oddelke in uredili telovadnico.

2. Če primerjamo število bolnikov po obolenjih, dobimo naslednjo shemo.

Število hospitaliziranih bolnikov zaradi duševne bolezni v ožjem smislu stagnira. Bolnikov s shizofrenijo je bilo hospitaliziranih 164 (14,4% vseh sprejemov). Gre za bolnike, ki so še pred leti bili najštevilnejši.

Število bolnikov z demenco upada, dosti več pa je takozvanih organsko pogojenih psihoz.

Število alkoholnih psihoz stagnira, število oseb, ki bi se zdravile zaradi odvisnosti, upada.

Odvisnih od tablet, drog ali drugih snovi (brez alkohola) je bilo 15.

Razlike med ostalimi kategorijami bolnikov (paranoidna stanja, nevrotične motnje itd.) so v primerjavi s prejšnjimi leti nepomembne.

3. Povzetek posameznih poročil

a. Moški oddelke

Zaradi adaptacije so morali biti nekaj časa brez sprejemnega odseka. Ugotovili so, da bi z zvišanim številom kadra lahko imeli na sprejemnem odseku le 10 do 12 bolnikov (prej 30). Zelo dobro so se obnesli mešani oddelki, saj je nekaj časa bil del moških na ženskem oddelku, prav tako pa skozi vse leto na moški strani prebivajo ženske. Priporočajo še enega zdravnika.

b. Ženski oddelke

V letu 1988 je bil neobičajen naval ženskih bolnic. Pomagali so si s sobami na moški strani. Tudi na tem oddelku priporočajo zdravnika; prihajalo je do 20 odpustov v dveh tednih na enega zdravnika.

c. Odsek za bolezni odvisnosti

Skupaj je bilo hospitaliziranih 216 oseb. Delo je potekalo po programu. S svojci je bilo 48 sestankov, s predstavniki DO šest. Terapevti se srečujejo s terapevti KZA. Bili so organizirani trije seminarji. Navajajo, da predstavniki delovnih organizacij kažejo nezainteresiranost za sodelovanje.

č. Nevrološka dejavnost

Obravnavali so petnajst bolnikov hospitalno, opravili so 163 konziliarnih pregledov in 501 ambulantnih pregledov.

d. Psihološka dejavnost

To dejavnost so izvajali klinični psiholog-specialist, spe-

cializantka iz klinične psihologije in dipl. psiholog. Delo je potekalo po programu. V svoji dejavnosti sodelujejo izven TOZD. Ambulantno je bilo psihodiagnostično pregledanih 311 bolnikov. Izvedena je bila raziskava o specifičnih priholoških učinkih svetlobne terapije pri bolnikih z depresijo.

e. Socialna služba

Štiri socialne delavke so vključene v teamske programe. V obravnavi je bilo 519 bolnikov. Izvenzavodsko strokovno sodelovanje je potekalo po programu.

f. Delovna terapija

Pet delovnih terapevtov, šest inštruktorjev in medicinska sestra sodelujejo v teamskem delu na oddelku. Ukvarajo se tudi z muzikoterapijo in rekreacijo v najširšem smislu; sodelovali so na razstavi v občinskem merilu. Z bolniki je bilo opravljenih 70.731 ur.

g. Ostali podatki

EKG: opravljenih je bilo 294 pregledov na oddelku in 61 ambulantnih.

Dvakrat tedensko, po potrebi večkrat, opravlja na oddelku konziliarne preglede internist in le-teh je opravil 355.

EEG snemanj je bilo opravljenih 1.202.

V laboratoriju je bilo opravljenih 8.196,69 ambulantnih točk in 13.072,74 točk za hospital.

4. Kadrovske problemi:

Naša ustanova deluje kot psihiatrična šola dobrih dvajset let, za razliko o drugih vej medicine, ki imajo tudi stoletno tradicijo. Vseeno nas restrikcije zajamejo enako kot ostale ustanove. Ko pa vzemo, da ni niti »republiških normativov za bolnišnične posteljne zmogljivosti«, prihaja do absurdnih števil tako glede kadra, razporeditve bolnikov in podobno. Primer: če bi nas zatekla restrikcija pri 200 posteljah za enako število populacije, bi služila za osnovo pač ta številka. Tako delamo nek načrt zaposlovanja, istočasno pa nas opozarjajo, da ne smemo presepati števila vseh zaposlenih. Če dodam, da smo imeli v letu 1985 (to leto služi kot osnova) samo pet zdravnikov in štiri višje medicinske sestre, potrebovali pa bi trinajst zdravnikov in deset višjih medicinskih sester, potem je zagata očitna. Dejansko smo imeli 31. 12. 1988 zaposlenih 134 delavcev. Iz 14 na 19 se je zvišalo število delavcev z višjo izobrazbo in za dva s srednjo izobrazbo. Za dva delavca se je zmanjšalo število nezdravstvenih delavcev. Trend je ugoden po izboljšanju izobrazbene strukture zaposlenih. Fluktuacija kadra je najnižja v ZC. Zaključena sta bila dva podiplomska študija za višje medicinske sestre, teče pa raziskovalni študij za pridobitev naziva magister. Dva delavca pripravljata znanstveno raziskovalni nalogi za pridobitev naziva doktor znanosti.

Štipendijska politika se odvija po planu.

5. Večji plani za leto 1989

a. Strokovni plani so isti kot v letu 1988:

- vsak delavec z višjo ali visoko izobrazbo naj bi se udeležil vsaj enega od simpozijev ali seminarjev,

- udeležba na sestanku Psihiatrične sekcije ali Zdravniškega društva SR Slovenije in Zdravniškega društva v Ptuj;

- vsa tekoča strokovna izpopolnjevanja, ki so potekala v letu 1988 in niso zaključena;

- specializacija iz klinične psihologije;

- udeležba psihologov na sekcijских sestankih, seminar v Radencih;

- naj bi se sestre udeležile seminarja v Idriji, Ormožu, v Portorožu in okroglice mize v Ljubljani ter strokovnih enodnevni seminarjev, ki jih organizirata DMS SRS in Zavod za zdravstveno varstvo v Mariboru;

- socialne delavke se udeležijo sestankov sekcije socialnih delavcev SRS in Društva socialnih delavcev Ormož-Ptuj;
- ena socialna delavka nadaljuje s podiplomskim študijem;
- ETS – seminar iz sodobne prehrane, tečaj za električarje, ogled kulinarčne razstave;
- udeležba na tečaju iz gline, sestanki Sekcije delovnih terapevtov SRS in ena ekskurzija;
- prireditve pacientov.

b. Večji materialni izdatki:

- sanacija kletnih prostorov (ostalo iz leta 1987);
- adaptacija ženskega oddelka (ostalo iz leta 1987);
- pridobitev idejnih projektov za sanacijo prostorov za ambulantno in dežurno službo (ostalo od leta 1988);
- ureditev telefonske govornice in sprejemne pisarne;
- priključitev na plinovod.

Vodja TOZD: mag. Marijan Pregl, dr. med. spec.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Kljub celotnemu pomanjkanju finančnih sredstev smo v dsss to poslovno leto končali brez izgube, seveda brez vsakega ostanja čistega dohodka. Celotni prihodek v znesku 1.285.335,942 din smo pridobili preko svobodne menjave dela s tozdravstvenega centra kot edinim virom prihodka. Višina sredstev posameznega tozda je bila odvisna od doseganja oziroma nedoseganja planiranega dohodka v posamezni temeljni organizaciji. Prav zato, ker nekateri tozdi niso dosegli planiranega dohodka, je delovna skupnost dosegla svoj prihodek le v višini 94%. S pridobljenim denarjem smo preko leta nabavljali najnujnejši pisarniški material, ki za nas pomeni največji materialni izdatek in usklajevali osebne dohodke delavcev dss z rastjo osebnih dohodkov v temeljnih organizacijah. Kljub temu pa s 761.886 din nismo dosegli povprečnega osebnega dohodka ZC, ki znaša 768.632 din.

Obračunano amortizacijo v znesku 15.615.184 din smo v delovni skupnosti za leto 1988 porabili tako, da smo je polovico združili na nivoju delovne organizacije, iz druge polovice pa kupili dva pisalna stroja, en računski stroj, žensko kolo in rabljeni frankirni stroj. Zaradi dotrajanosti osnovnih sredstev je višina sredstev amortizacije, ki bi jo lahko namenili za nakup nove opreme, zelo nizka. Tako nismo mogli kupiti prepotrebne novega razmnoževalnega stroja za katerega bi morali odšteti več kot znaša celotna vrednost obračunane amortizacije. Razmnoževalni stroj smo lahko tako samo le najeli in zanj mesečno plačujemo trenutno 3.000.000 din najemnine. V delovni skupnosti nam ne uspe niti postopoma preiti iz zastarelih računskih strojev na modernejši vendar dražje računalnike. Planiramo pa, da bi že v letošnjem letu vendarle del amortizacije namenili za nakup računalniške opreme, ki bi jo v naslednjem letu dopolnili tako, da bi lahko s to opremo postopoma zamenjali mehanografsko.

Delavci delovne skupnosti Zdravstvenega centra opravljamo svoje delo na štirih različnih lokacijah. Delovne prostore imamo v zgradbah, ki so last tozdov vendar te prostore sami investicijsko vzdržujemo. Izjema so edino prostori delovcev dsss na lokaciji v Psihatriji Ormož. Tako smo v letu 1988 preuredili prostor za razmnoževanje, popleskali nekatere prostore in obnovili žlebove v prostorih nekdane izolirnice.

V letu 1988 smo delavci delovne skupnosti opravili delo z 68,5 delavci in s tem v primerjavi z letom 1987 zmanjšali število zaposlenih za 1,5%. To smo dosegli tako, da nismo nadomestili delavcev, ki so odšli v pokoj, z novimi delavci, temveč delo prerazporedili med že zaposlene delavce. Zavedamo se, da ne smemo povečevati števila zaposlenih, čeprav se obseg dela iz leta v leto povečuje zaradi vedno novih predpisov na katere ne moremo vplivati. Delo imamo organizirano glede na področje dela v treh sektorjih, to je v splošnem, plansko-analitsko, razvojnem in finančnem sektorju. Da bi bilo delo sektorjev strokovno čimbolj povezano, smo se v letu 1988 sestali na 9 strokovnih kolegijih in se tam dogovorili kaj, kako in kdaj bomo svoje delo opravili.

V delovni skupnosti je potekalo samoupravljanje v letu 1988 preko 15. rednih sej delavskega sveta in treh izrednih sej delavskega sveta, 4 zborov delavcev in več sej izvršilnih organov delavskega sveta zlasti odbora za delovna razmerja, komisije za analitično oceno, komisije za samoupravne akte in komisije za stanovanjska vprašanja. Od pomembnejših odločitev je delavski svet v letu 1988 sprejel vse plane delovne skupnosti, odločal o dveh zahtevah za varstvo pravic, sklenil najemno pogodbo o najemu razmnoževalnega stroja, odločal o dvigu vrednosti točke, spreminjal razvide del in nalog, sprejel začasne sklepe v svezi z izvajanjem zakona o združenem delu in Poslovnik o delu delavskega sveta, razdelil stanovanjska posojila... Na sprejete sklepe ni bilo ugovorov delavcev na sodišče združenega dela, kar nedvomno kaže na spoštovanje zakonitosti dela tega samoupravnega organa.

Ugotavljamo, da so delavci pri svojem delu bolj ali manj disciplinirani, saj sta bila le dva delavka izrečena disciplinska ukrepa, s čimer smo želeli poopravi delovno disciplino, odgovornost in strokovnost opravljanja dela.

Ob koncu morda samo še to! Položaj delavcev delovne skupnosti v okviru Zdravstvenega centra ni lahek. Po svojem številu in vsebini dela, ki ga opravljamo, smo v manjšini. Velikokrat porabimo kljub dobro opravljenemu delu še dodatno energijo za dokazovanje potrebnosti in uspešnosti svojega dela. Delavci delovne skupnosti smo le del delavcev Zdravstvenega centra. Dovolimo, da bo potrebno delo, ki ga bo delavec opravil, ne glede na to, ali je to zdravstveni, ali nezdravstveni delavec, enakovredno nagrajeno!

Vodja DSSS: Nada Glažar, dipl. prav.

PREGLED FINANČNEGA POSLOVANJA V LETU 1988

Delovna organizacija je na osnovi delovnih programov dosegla na splošno nezadovoljive finančne rezultate.

Celotni prihodek v znesku **28.756.290 tisoč din** je v primerjavi z letom 1987 porastel za 150%, plan pa je dosežen z 99%. Pri pridobivanju celotnega prihodka je bilo skozi vse leto veliko nejasnosti, saj so se cene zdravstvenih storitev in skladno s tem finančni plani pogosto spreminjali, tako da ni bilo možno dohajati inflacije.

Porabljena sredstva so kljub vsem omejitvam in realiziranim stabilizacijskim programom preseгла plan za 10 %, tako, da so znašala **9.324.007 tisoč din**. V strukturi so najvišje postavke za tista sredstva, ki so neobhodno potrebna za izvajanje dejavnosti (zdravila, živila, zdravstvene analize, električna in toplotna energija...).

Dohodek v znesku **19.432.283 tisoč din** je za 144 % višji od leta 1987, plan pa je dosežen s 94 %. Glede na to, da je

		Skupaj ZC	TOZD OZV Ptuj	TOZD ZD Ormož	TOZD Zobozdr. Ptuj	TOZD SB Ptuj	TOZD Psih. Ormož	DSSS
1. Celotni prihodek	real. 1988	28.756.290	5.187.528	1.992.775	2.741.289	14.128.611	3.420.785	1.285.302
	plan 1988	29.125.199	5.177.179	1.995.938	2.796.432	14.399.837	3.387.163	1.368.650
	real. 1987	11.495.752	2.134.166	810.540	1.097.769	5.526.709	1.358.533	568.034
	% doseg. plana	99	100	100	98	98	101	94
	ind. 87/88	250	243	246	250	256	252	226
2. Porabljena sredstva	real. 1988	9.324.007	1.246.632	461.955	768.075	5.659.647	1.004.820	182.878
	plan 1988	8.487.935	1.145.893	420.040	675.569	5.203.503	886.766	156.164
	real. 1987	3.515.663	483.616	195.074	272.015	2.070.368	370.408	124.182
	% plana	110	108	110	114	109	113	117
	ind. 87/88	265	258	237	282	273	271	147
3. Dohodek	real. 1988	19.432.283	3.940.896	1.530.820	1.973.214	8.468.964	2.415.965	1.102.424
	plan 1988	20.637.264	4.031.286	1.575.898	2.120.863	9.196.334	2.500.397	1.212.486
	real. 1987	7.980.089	1.650.550	615.466	825.754	3.456.341	988.125	443.852
	% plana	94	98	97	93	92	97	91
	ind. 87/88	244	239	249	239	245	244	248
4. Obveznosti iz dohodka	real. 1988	3.152.915	691.911	269.217	321.299	1.356.079	401.554	112.855
	plan 1988	3.348.863	589.681	260.268	380.666	1.570.339	404.017	143.892
	real. 1987	2.099.095	433.726	169.951	210.609	920.011	267.607	97.191
	% plana	94	117	103	84	86	99	78
	ind. 87/88	150	160	158	153	147	150	116
5. Čisti dohodek	real. 1988	16.279.368	3.248.985	1.261.603	1.651.915	7.112.885	2.014.411	989.569
	plan 1988	17.288.401	3.441.605	1.315.630	1.740.197	7.625.995	2.096.380	1.068.594
	real. 1987	5.880.994	1.216.823	445.515	615.145	2.536.330	720.518	346.661
	% plana	94	94	92	95	93	96	93
	ind. 87/88	277	267	283	268	280	280	259
6. Bruto OD + SSP	real. 1988	15.992.844	3.247.864	1.242.404	1.607.517	6.952.635	1.953.055	989.369
	plan 1988	15.834.372	3.143.800	1.216.508	1.586.552	6.950.891	1.938.476	998.145
	real. 1987	5.557.235	1.095.504	422.374	546.033	2.477.312	667.544	348.468
	ind. 87/88	101	103	102	101	100	101	99
		288	296	294	294	281	293	284
7. Ostanek za sklade	real. 1988	286.524	1.121	19.199	44.398	160.250	61.356	200
	real. 1987	323.759	121.319	23.141	69.112	59.018	52.974	—
	ind. 87/88	88	1	83	64	271	116	—
8. Število zaposl. na osnovi ur	real. 1988	1076	202	84	102	487	134	67
	real. 1987	1085	195	84	100	506	133	67
	ind.	99	103	100	102	96	101	100
9. Povprečni neto OD za zaposl.	real. 1988	768.632	836.739	752.947	816.248	742.411	738.280	761.886
	real. 1987	297.882	327.600	293.760	315.468	283.816	293.929	299.932
	ind.	258	255	256	259	262	251	254

doseganje dohodka v odvisnosti od predhodnih postavk, to je od ustvarjenega celotnega prihodka in porabljenih sredstev, je zaskrbljujoče to, da v nobeni temeljni organizaciji plan ni bil dosežen.

Obveznosti iz dohodka so znašale **3.152.915 tisoč din**, kar pomeni 50% več kot lansko leto. Nanašajo se predvsem na obračunane in izplačane osebne dohodke ter na obveznosti iz doseženega dohodka.

Čisti dohodek pomeni najpomembnejšo postavko in je odraz celotnega poslovanja. Čeprav plan ni bil dosežen in kljub 177-procentni višji rasti od lanskega leta, je znašal le **16.279.368 tisoč din**.

Za pokritje porabljenih sredstev za bruto osebne dohodke v znesku **15.992.844 tisoč din** je ostalo za sklade **286.524 tisoč din**. Ta ostanek pa ne pokriva niti obveznega rezerv-

nega sklada na nivoju delovne organizacije, saj so ga v posameznih temeljnih organizacijah pokrili le:

— TOZD OZV Ptuj	0
— TOZD Zdravstveni dom Ormož	63 %
— TOZD Zobozdravstvo Ptuj	100 %
— TOZD Splošna bolnišnica Ptuj	95 %
— TOZD Psihijatrija Ormož	100 %

Sredstev za stanovanjski sklad in sklad skupne porabe v tem letu ni ustvarila nobena temeljna organizacija.

Neto osebni dohodki. — Izplačani povprečni neto osebni dohodek na osnovi opravljenih ur je znašal na nivoju DO 128% več kot v letu 1987. Tako je bil dosežen povprečni neto OD na delavca 768.632 din, v letu 1987 pa 297.882 din. Po posamezni temeljni organizaciji so bili realizirani naslednji neto OD:

	Neto OD	Neto OD	
TOZD	1987	1988	Ind.
OZV Ptuj	327.600	836.739	255
Zdravstveni dom Ormož	293.760	752.947	256
Zobozdravstvo Ptuj	315.468	816.248	259
Splošna bolnišnica Ptuj	283.816	742.411	262
Psihatrija Ormož	293.929	738.280	251
DSSS	299.932	761.886	254

Na področju realizacije samoupravnega sporazuma o združitvi v zdravstveno delovno organizacijo so bila vsa določila o združevanju realizirana. Problem je nastal le pri sredstvih za štipendiranje, saj so se te obveznosti zaradi medletnih valorizacij štipendij povišale nad planiranimi sredstvi. Za ta namen je bilo porabljeno skupno 80.330 tisoč din.

Združene amortizacije je bilo zbrane **297.089 tisoč din**, tako da je bilo možno realizirati nabavo rentgenskega apa-

rata za TOZD Zdravstveni dom Ormož skupno z ostankom amortizacije iz leta 1987 v znesku 341.395 tisoč din.

Iz sklada skupne porabe za ostale namene (regres za LD, jubilejne nagrade, odpravnine, itd.) je bilo porabljeno **196.299 tisoč din**.

V sklad skupne porabe — stanovanjski del je bilo po ZR/87 odvedeno skupno 6.892 tisoč din. Ta sredstva so potrebna za odplačilo anuitet za že prejete kredite, kajti v letu 1988 za ta namen ni možno izločiti nobenih sredstev.

Eden izmed problemov tega obdobja so bila manjkajoča likvidna sredstva. Pritoki OZS Ptuj in Ormož so bili neredni, zato smo bili primorani najemati premostitvene kredite pri delovnih organizacijah in KB Maribor — PE Ptuj. Samoupravni akt, ki dovoljuje prelivanje sredstev med temeljnimi organizacijami, nam v tem letu ni bil več v stanju omogočati redne likvidnosti.

Vodja
finančno računovodskega sektorja
Tončka KOSI, ekon.

Strokovno izpopolnjevanje medicinskih sester

Medicinske sestre splošne medicine Slovenije so se 23. novembra 1988 v Ptuju zbrale na že 9. strokovnem srečanju, ki je stalna oblika strokovnega izpopolnjevanja medicinskih sester v splošni medicini.

Kljub zelo hladnemu dnevu — najhladnejšemu v tej zimi — se je zbralo v dvorani narodnega doma v Ptuju približno 60 medicinskih sester in tehnikov splošne medicine iz vse Slovenije.

V Ptuj jih je pripeljala strokovna vsebina srečanja, pa tudi lepote našega starega mesta ob Dravi.

Strokovni program, ki je obsegal področje dermatovenerologije, so iz vidika sodelovanja s splošno medicino predstavili zdravniki — specialisti dermatovenerološkega oddelka mariborske bolnišnice ter višja medicinska sestra Marija Šoba iz TOZD Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj.

Predavatelji zdravniki specialisti: Dušan Rems, Neža Bezjak, Jože Šmajgert in Miloš Barač so se radi odzvali sodelovanju in so zahtevno strokovno vsebino udeležencem posredovali na zelo sprejemljiv način. Veliko navdušenje pa je bilo nad »učno uro zdravstvene vzgoje« na temo AIDS, ki jo je izredno spretno in na zelo prijeten in nevsiljiv način predstavila višja medicinska sestra Marija Šoba.

Strokovni dan Sekcije medicinskih sester splošne medicine Slovenije je hitro minil. Za prijetno počutje so poleg izvajalcev strokovnega programa poskrbeli tudi: dr. Ciril Korpar, predsednik Zdravniškega društva Ptuj — Ormož, in Renata Verden, podpredsednica Društva medicinskih sester Ptuj — Ormož.

Pri realizaciji strokovnega srečanja »na domačem terenu« pa so pomagale tudi medicinske sestre splošnih ambulant v Ptuj in druge sodelavke iz TOZD Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj.

Za uspešno izpeljan strokovni dan zahvala vsem sodelujočim, žal pa se nam kljub vabilu ni pridružil nihče iz vodstva Zdravstvenega centra dr. Jožeta Potrča Ormož — Ptuj.

V. T.

Foto: A. Voda

Dedek Mraz tudi zna kašljati

Lep je čas bližajočega se novega leta, poln upov in pričakovanj, ali bo čudežni dedek Mraz izpolnil vsaj eno izmed skritih želja, ki so zasidrane globoko v srcu otrok.

Ta svet sanj je bil tudi v mojem življenju najlepše obdobje otroštva in prav razočarana sem bila, ko so me pahnili v resničnost.

Sedaj gledam svojega sina, ko sediva v čakalnici zdravstvenega doma, kako menca ob meni in me sprašuje: »Kje je zdaj? Se že pelje? Bo prišel peš ali z avtom?«

Kar ne morem ga potolažiti. Ozrem se po drugih otrocih, ki prav tako neučakano sprašujejo in modrujejo.

Luči so ugasnile, otroci so utihnili in palčki so jim pričarali dom dedka Mrza. Pravo presenečenje je pripravil kašljavi dedek Mraz.

»Ali dedek Mraz tudi zna kašljati?« me je začudeno vprašal sin. Nato se je zasmel, ko je videl, da ga palčki zdravijo in silijo s čajem.

Pogledala sem po otrocih, ki so z odprtimi usti in zaskrbljenim pogledom čakali, ali bo ozdravel in jim podaril težko pričakovano darilo. Oči so se zasvetile, usta raztegnila v nasmeh, ko jih je dobri dedek Mraz poklical k sebi. Darila so bila posrečeno izbrana, a še več vredno je bilo, da so jih dobili iz rok dedka Mrza.

Ko sem tako ob strani opazovala vesele otroške obraze, sem jim od srca privoščila brezskrbnost in srečo ob snidenju z belobradim dedkom. Lepo mi je bilo, ker je bilo tudi otrokom lepo. Vedela sem, da bo večina otrok zvečer laže zatisnila oči s prijetnim občutkom, da so bili čisto blizu »ta pravega« dobrega dedka Mrza.

V imenu otrok hvala skupini delavcev temeljne organizacije Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj, ki že tretje leto požrtvovalno skrbi za naše malčke in s prisrčnim programom popestri njihov in naš sivi vsakdan.

Darinka Knez

Foto: A. Voda

Aktivno vključevanje oddelka za mladinsko zobozdravstvo v zdravstveno vzgojo dijakov Srednješolskega centra v Ptuj

Na oddelku za mladinsko zobozdravstvo pri naši zobozdravstveni službi že več let deluje ambulanta za dijake Srednješolskega centra v Ptuj. Pri delu s temi dijaki smo že ves čas ugotavljali, da ni dovolj, če samo registriramo število karioznih procesov na njihovem zobovju in da večino teh procesov saniramo, ampak jim moramo posredovati tudi nekaj širšega znanja o zobeh. Obenem bi jim tako tudi približali naše delo in jim prikazali tudi tisti del, kjer sveder in klešče nista potrebna – to je preventivni del zobozdravstvenega dela.

Prva taka prilika se nam je ponudila v preteklem šolskem letu, ko smo organizirali kviz iz znanja o zobeh, na katerem niso sodelovali osnovnošolci, kot doslej, temveč dijaki prvih letnikov SŠC Ptuj. Zanje smo organizirali cikel predavanj o zobeh, in sicer o anatomiji zob, o karioznih procesih, o prehrani, o delu v ordinaciji, o preventivnem delu itd. Dijaki so z velikim zanimanjem prisluhnili tem predavanjem in znanje tudi lepo osvojili, kar so potem z uspehom prikazali na kvizu.

V letošnjem šolskem letu je naš mladinski oddelek dobil še novo priložnost za predavanje o zobeh v okviru rednih ur zobozdravstvene vzgoje za prve letnike SŠC. Naslov letošnjega predavanja je »Prevenција kariesa in posledice nezdravljenih karioznih procesov«. S kolegico dr. Reberčevu sva začeli s predavanji v januarju, v februarju in marcu pa sledi nadaljevanje. Moram povedati, da dijaki z velikim zanimanjem sledijo predavanju, saj je v njem marsikaj, česar do sedaj niso vedeli in kar jim bo naše delo zares malo bolj približalo.

Sama sem si zamislila ta predavanja še nekoliko drugače, z malo popestritvijo, da bi snov naredila nekoliko bolj privlačno in da ne bi vse izžvenelo le kot podajanje snovi, ki se jo je treba potem naučiti. Z dijaki smo se na začetku predavanja dogovorili, da bomo pred koncem dveh šolskih ur, ki jih imam na razpolago za vsako predavanje, pisali kratko anonimno anketo, na katero morajo iskreno odgovoriti. Takoj so bili pripravljeni sodelovati. Po anketi naj bi sledil še prosti razgovor oziroma odgovori na vprašanja, ki so dijake še posebej zanimala. Moram povedati, da se je iz samega odnosa do predavanja videlo, da si dijaki predavanj še želijo, saj je to način, ki jim približa zobozdravnika in njegovo delo, saj v ordinaciji, ob velikem številu pacientov, razgovori čisto niso mogoči, saj je treba čas izkoristiti za posege na zobeh.

V predavanju sem z dijaki nekoliko obnovila znanje o anatomiji zob, o njihovi funkciji, o vzrokih za nastanek gnilobnih procesov na zobeh, potem pa smo obravnavali preventivne ukrepe pred nastankom kariesa in posledice nezdravljenih karioznih procesov. Posledice nezdravljenih karioznih procesov so naredile na dijake najmočnejši vtis, saj si večina ni predstavljala, kakšno katastrofo v telesu pomeni nekaj gnilih zob v ustih.

Po končanem predavanju so dijaki odgovorili na anketo, ki je vsebovala šest vprašanj. Prvo vprašanje je bilo o pomenu zob za posameznika, o odnosu posameznika do zob. Večina dijakov še vedno pripisuje največji pomen zobovju v funkciji prehranjevanja, dekleta pa upoštevajo tudi zunanji videz človeka z negovanim in urejenim zobovjem.

Na vprašanje o ustni higieni je 85% deklet odgovorilo, da si zobe redno umivajo, pri fantih pa je ta procent precej nižji, in sicer si jih okoli 47% umiva zobe jutraj in zvečer.

Naslednje vprašanje je bilo o kajenju. Res je, da so ti dijaki stari šele 15 ali 16 let, vendar je med njimi že kar nekaj rednih kadilcev, kljub temu da vedo, kako je kajenje škodljivo mlademu organizmu. Med anketiranimi fanti je 18% rednih kadilcev, med dekleti pa redno kadi kar 19%. Ostali ne kadijo ali pa le občasno prižgejo cigareto v družbi (5%).

Tudi odnos do alkoholnih pijač me je zanimal: 85% anketiranih dijakov je napisalo, da ne pije, ker jim alkohol ne ugaja, ker se potem slabo počutijo, ostali pa spijejo kaj alkoholnega le ob posebnih priložnostih, ob rojstnih dnevih ali drugih praznovanjih. Nekoliko neprijetno je bilo vprašanje o obiskih pri zobozdravniku. Odgovori na to vprašanje so me najbolj zanimali, saj se je izkazalo, da le zelo nizek procent – 17% – fantov obiskuje svojega zobozdravnika redno, 34% jih hodi v ordinacijo neredno, 49% pa jih obišče zobozdravnika le v primeru bolečin v zobeh. Pri dekletih je ta ugotovitev precej drugačna: 58% deklet hodi redno k svojemu zobozdravniku, nerednih je 19%, z bolečino pa obišče zobozdravnika le 23% deklet. Pri tem vprašanju so dekleta tudi odkrito priznala, da jih je zobozdravnika še zmeraj strah, fantje pa tega niso priznali niti v enem primeru.

Zadnje vprašanje v anketi je bilo, kako dijaki ocenjujejo tako predavanje o zobeh in problemih v zvezi z njimi. Vsi so napisali, da jim je tako predavanje po vsebini in obliki všeč, da so z njim nekaj pridobili, da si takih predavanj še želijo in da se jim je naše delo s takim predavanjem nekoliko približalo. Obenem se jim je tudi prebudila slaba vest glede obiskov pri zobozdravniku.

Za konec bi napisala le še misel, ki mi je bila v eni od anket še posebej všeč; napisal jo je dijak kot odgovor na vprašanje o odnosu do zob in ustne higiene:

»Zlato visoko cenimo. Če bi nam zrastle zlati zobje, bi jih gladili do visokega sijaja. Toda – ker nam zrasteji beli – pozabljamo na njih!«

Moramo se zamisliti nad tem odgovorom, ali ne?

Ida Galun, dr. stom.

Delavci, izpolnite svojo volilno dolžnost!

Obveščamo delavce Zdravstvenega centra, da je delavski svet delovne organizacije za dne 23. 3. 1989 razpisal volitve za nove delegate delavskega sveta delovne organizacije in za nove člane samoupravne delavske kontrole ter skupno disciplinsko komisijo delovne organizacije.

Delavski svet tozd Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj in delovna skupnost skupnih služb pa sta za isti dan razpisala volitve za nove delegate delavskega sveta tozd Osnovno zdravstvo Ptuj in delovno skupnost skupnih služb ter za nove člane v odbor samoupravne delavske kontrole tozd Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj in delovno skupnost skupnih služb.

C. M.

STROKOVNO SREČANJE DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER PTUJ—ORMOŽ

V mesecu novembru je DMS Ptuj — Ormož organiziralo v prostorih ptujske bolnišnice strokovno srečanje in letno volilno skupščino.

Tema strokovnega srečanja je bila Spolne motnje, predaval pa je prof. dr. Jože Lokar iz UKC Ljubljana.

Sledila je volilna skupščina, na kateri smo sprejeli poročilo o delu društva v preteklem letu. Ugotovili smo, da so bila osrednja vsebina delovnega programa strokovna srečanja, katerih namen je izobraževalec.

Cilji svetovne zdravstvene organizacije »Zdravje za vse do leta 2000« nas vsekakor obvezujejo, da načrtno pristopimo k uresničevanju razvoja zdravstvene nege do leta 2000. V teh prizadevanjih je nujno spremeniti vlogo medicinske sestre kot sodelavca in enakopravnega člana v zdravstvenem timu za svoje strokovno področje. V ta namen smo sprejeli tudi smernice za nadaljnje delo:

- aktivno sodelovanje pri nadaljnjem vgrajevanju metode procesa zdravstvene nege;
- prizadevati si moramo za čim višji nivo zdravstvene nege;
- zavzemati se moramo za dokončno rešitev vprašanja izobraževanja medicinskih sester na visoki stopnji;
- organizacija strokovnih srečanj;
- pridobivanje novih članov;
- sodelovanje z Zvezo društev medicinskih sester Slovenije;
- aktivno sodelovanje z humanitarnimi organizacijami in društvi na področju Ptuja in Ormoža.

Majda Keček

Foto: A. Voda

Kot kažeta sliki, smo že novembra 1988 s položajem ptujsko-ormoškega zdravstva seznanili tudi vodstvo ptujske občine (skupna seja KPO ZC in MSK ZC).

Anekdota — recimo pred leti

Samoupravni kontrolorji neke delovne organizacije so sporočili pristojnemu zdravniku v splošni ambulanti, da so zalotili delavca NN, kako v bolniškem staležu pri betoniranju vozi samokolnico. Prizadeti je isti dan prišel v ambulantno, ker bi mu moral zdravnik prekiniti »bolniško« z dnem, ko je ravnal v nasprotju z medicinsko doktrino in navodilom zdravnika. Bil je vodno razburjen:

»Nisem delal! Slabo so videli in ne govorijo resnice. Prosim, da mi ne prekinete bolniške, ker se bo resnica izkazala! Če nihče drug, bo vsaj naš tovariš direktor, ki sem mu v novi hiši napeljal vso elektrico, povedal, kaj je res!«

Tovariš direktor pristojnemu zdravniku ni povedal ničesar. Že naslednji dan pa je bila umaknjena prijava in zahteva po ukinitvi bolniškega staleža.

Vsaka podobnost z znanimi osebami ali dogodki je zgolj slučajna.

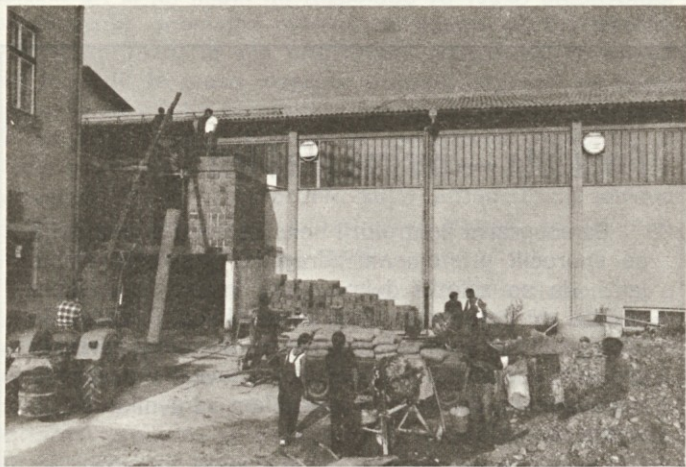
JM

NOVA ZOBNA OMBULANTA V KRAJEVNI SKUPNOSTI CIRKOVCE

17. septembra 1988 smo končno začeli z delom v ZA Cirkovce. Potrebe po zobozdravstvenem varstvu so ugotavljali krajan v KS, ki so večkrat dajali pobude, da bi v njihovem kraju odprli zobno in splošno ambulantno. Tudi sistemski pregledi šolarjev so kazali visoko obolevnost. Tako ob koncu leta 1984 ni bilo težko sprejeti odločitve, da se ena zobna ambulanta iz ZP Kidričevo premesti v Cirkovce. Za potrebne prostore bo poskrbela KS, OZS, ki bo izločila namenska sredstva za nov stroj, ZA Ptuj bo poskrbela za ostalo opremo in drobní inventar. Tako bo vsak prispeval 1/3. Že 30. 4. 1985 so krajan zasadili prve lopate med osnovno šolo in vrtcem v Cirkovcah in 6. 1. 1986 je zadnji obrtnik končal z delom. Večino dela so opravili krajan s prostovoljnim delom in s sredstvi krajevnega samopriskavka. Med deli pa se je pričel upravni postopek za pridobitev raznih soglasij in dovoljenj. 1. septembra 1986 je bila ordinacija že povsem opremljena. Ker OZS Ptuj zaradi znanih »varčevalnih ukrepov« ni mogla prispevati za stroj, smo zato dali generalno popraviti dotrajanega. Upravni postopek pa je še naprej trajal in vedno znova je bilo potrebno izpolniti še kakšno ugotovitev inšpektorjev. Končno so bili vsi atesti zbrani in izdano je bilo uporabno dovoljenje.

Da si krajan KS Cirkovce niso zgradili ambulate — spomenika, govori obiskanost ambulate, saj jo je obiskalo do 1. 1. 1989 (v treh mesecih in pol) kar 1143 pacientov. Zavzetost krajanov KS Cirkovce je lahko primer, kako v času omejenih sredstev za skupne potrebe občani združijo interese, sredstva in delo, da pridejo do potrebnih zdravstvenih objektov. Seveda pa pri tem ne smemo pozabiti posameznikov, ki takšne akcije vodijo. Tukaj moram predvsem omeniti Bogomirja Jurtelo — ravnatelja OŠ in člane sveta KS, ki so zavzeto skrbeli za gradnjo.

O sami gradnji obstojata obsežen dnevnik in kup fotografij, ki so bile razstavljene ob svečani otvoritvi 24. 11. 1988. dr. Jože Petrovič

Želje na novem delovnem mestu ...

Neverjetna je bila novica ob novoletni čestitki, da želi dr. Ciril Korpar — specialist splošne medicine — prekiniti delovno razmerje v naši TOZD. Šele kratko in jedrnato napisana »odpoved« je potrdila najavljeno dejstvo. Sprejeli smo ga s težkim srcem, vendar z iskreno željo, da je na novem delovnem mestu ravno tako uspešen in brezkompromisen lečeči oziroma »družinski« zdravnik — izreden strokovnjak. Sicer pa: »Za skromnim človekom so velika dela!« Zahvaljujemo se mu zanje!

Sodelavci

DELO MEDICINSKE SESTE ZA ZOBOZDRAVSTVENO VZGOJO

Želimo si, da bi bili zdravi in nasmejani, da bi znali čuvati in negovati naš dragocen zaklad — žal tega nima vsak — to je zdravje. Tako so tudi zdrava usta sestavni del našega zdravega telesa.

Za higieno zob in ustno votlino moramo skrbeti vsak dan in dosledno. Čiščenje zob spada med osnovne higienске navade posameznika. Že prvi izrasli zobki potrebujejo nego ... To so stavki, ki jih sestre za zobozdravstveno vzgojo ničkolikokrat na dan izrečejo otrokom in njihovim staršem, bodisi v zobni ambulanti, v vrtcih ali šolah.

Vsako leto si sestre za zobozdravstveno vzgojo v Ptuj priprave ohraniti čim več zdravih zob naših otrok v Ptuj in ptujski občini. To pomeni, da smo izbrale vse možne preprečevalne ukrepe za boj zoper zobno gnilobo ali karies. V vseh vrtcih v ptujski občini — teh je 15, smo uvedle vsakodnevno umivanje zob po kosilu v skupinah od 5.—7. let otrokove starosti. Enkrat na teden si otroci krtačijo zobe z aminfluorid želeji in vsak dan uporabljajo FNa tablete. Z nasveti o zdravi prehrani sodelujemo pri sestavi malic v VVZ in osnovnih šolah. Opozarjamo na škodljivost sladkarij v prehrani. Po vsakem zaužitju sladke hrane ali pijače si je potrebno takoj očistiti zobe.

Od 29 osnovnih šol ptujske občine je pristopilo k vsakodnevni umivanju zob le 7 šol. Želiranje zob z aminfluorid želeji in dajanje FNa tablet pa je uvedeno v vseh šolah v razredih nižje stopnje.

Dve osnovni šoli sta se udeležili tekmovanja v čistosti zob na osnovni šoli Kette Murn v Ljubljani, kjer tekmujejo osnovne šole iz vse Slovenije.

Ker se z vzgojo in prosveto ukvarjamo samo za to usposobljene 3 medicinske sestre, le s težavo dosegamo zastavljene cilje. V VVZ občasno kontroliramo potek čiščenja zob, želiranja, uspešnost umivanja zob z antiplak tableto in predvajamo diafilme o negi zob. Naš obisk v vseh osnovnih šolah pa je pomanjkljiv. Le tu in tam lahko občasno kontroliramo uspešnost čiščenja zob z antiplak tableto v nižjih razredih (razen v osnovnih šolah, ki so prijavljene za tekmovanje v Ljubljani). Predavanja ob diapozitivih uspevamo imeti samo ob naravoslovnih dnevih.

Menimo, da mora biti ob natančnem in doslednem izpolnjevanju vzgojnozdravstvenega programa v naši občini več za to usposobljenih sester. Le tako bomo kos našim ciljem in zahtevam naših otrok in njihovih staršev.

Helena Seidl

**Dopisuj
v svoje
glasilo!**

Kadrovske spremembe od 1. 6. 1988 do 31. 1. 1989

TOZD SPLOŠNA BOLNIŠNACA PTUJ

Prihodi:

1. Klaudija Krajnčič, medicinska sestra-pripravnica
2. Olga Zorko, višja medicinska sestra
3. Lidija Orlač, medicinska sestra
4. Marjana Šoštarich, medicinska sestra-pripravnica
5. Martina Cizerl, medicinska sestra-pripravnica
6. Zdenka Hrašan, čistilka
7. Smiljana Kukovec, vratarica-telefonistka
8. Alojzija Janžekovič, višja medicinska sestra
9. Olga Bezjak, medicinska sestra
10. Sonja Vrabl, laboratorijska tehnica
11. Irena Petek, medicinska sestra
12. Tončka Trop, dr. medicine
13. Dragica Vaupotič, čistilka
14. Ana Drevenšek, medicinska sestra
15. Milica Markotič, medicinska sestra
16. Darija Štefanec, administratorica-pripravnica
17. Tatjana Gregorec, medicinska sestra
18. Ida Mohorko, medicinska sestra
19. Klaudija Krajnčič, medicinska sestra
20. Krešimir Šipek, zdravnik specializant iz anesteziologije

Odhodi:

1. Irena Toplak, čistilka
2. Mira Pučko, laboratorijska tehnica
3. Klaudija Krajnčič, medicinska sestra-pripravnica
4. Zdenka Hrašan, čistilka
5. Slavica Ciglarič, čistilka v kuhinji
6. Metka Rašl, višja medicinska sestra
7. Nada Kos, višja medicinska sestra
8. Marija Ferk, invetaristka
9. Rozalija Bezjak, čistilka
10. Krešimir Šipek, zdravnik specializant iz anesteziologije
11. Maja Botolin, medicinska sestra-pripravnica
12. Tatjana Gregorec, medicinska sestra-pripravnica
13. Branka Pergar, medicinska sestra-pripravnica
14. Nikolaj Krajšek, medicinski tehnik
15. Mirko Ljubec, KV kuhar
16. Vesna Zorc, medicinska sestra
17. Marija Sakelšek, čistilka
18. Branka Gajič, čistilka
19. Marija Korošec, medicinska sestra
20. Berta Hrašan, sezonska delavka
21. Ana Hvalec, sezonska delavka
22. Terezija Dornik, sezonska delavka
23. Marija Horvat, sezonska delavka
24. Irena Petek, medicinska sestra

TOZD PISIHIATRIJA ORMOŽ

Prihodi:

1. Tatjana Župančič, medicinska sestra-pripravnica
2. Sanja Galekovič, višja del. terapevtka-pripravnica
3. Milan Janžekovič, strežnik
4. Silva Jurkovič, medicinska sestra

Odhodi:

1. Darinka Pondrk, KV šivilja-instruktor na DT
2. Dragica Vuzem, sezonska delavka

TOZD ZOBOZDRAVSTVO PTUJ

Prihodi:

1. Marija Krušič, telefonistka
2. Karolina Horvat, zobotehnica-pripravnica
3. Minka Kajzer, medicinska sestra
4. Tatjana Tantegel, dr. stomatologije
5. Irena Krefl, zobotehnica-pripravnica

Odhodi:

1. Minka Kajzer, medicinska sestra
2. Darinka Čuček, telefonistka

TOZD OSNOVNO ZDRAVSTVENO VARSTVO PTUJ

Prihodi:

1. Vlasta Plantak, medicinska sestra
2. Ida Emeršič, medicinska sestra
3. Darinka Svenšek, medicinska sestra
4. Milena Novak, medicinska sestra-pripravnica
5. Branko Jerković, dr. medicine
6. Tonko Herceg, dr. medicine
7. Drago Žlender, voznik službenega in reševalnega vozila
8. Ida Jerič, čistilka
9. Anica Kelenc, čistilka
10. Mojca Zore, čistilka
11. Gusti Šijanec, kurjač
12. Olivera Stanojevič, dr. medicine
13. Marija Milošič, dr. medicine-pripravnica
14. Ivan Krajnc, pralec avtomobilov
15. Olga Majcenovič, čistilka
16. Darja Pribožič, dr. medicine-pripravnica

Odhodi:

1. Silvo Koštomaj, voznik reševalnega vozila
2. Marija Krušič, čistilka
3. Nada Bezjak, dr. medicine, specializant iz pediatrije
4. Franc Mršnik, dr. medicine
5. Ida Jerič, čistilka
6. Gabriela Težak, medicinska sestra-pripravnica
7. Franc Benko, pralec avtomobilov
8. Franc Fakuš, voznik reševalnega vozila
9. Ciril Korpar, dr. medicine specialist, predstojnik splošne ambulate-strokovni svetovalec

TOZD ZDRAVSTVENI DOM ORMOŽ

Prihodi:

1. Danica Lešničar, laboratorijska tehnica
2. Lidija Kšivanek, dr. medicine

Odhodi:

1. Nevenka Čurin, laboratorijska tehnica
2. Tončka Trop, dr. medicine

DSSSS

Prihodi:

1. Irena Janežič, blagajničarka
2. Gari Saftič, pravnik-pripravnik
3. Marija Flažs, vnašalka podatkov v računalnik

Odhodi:

1. Irena Janežič, blagajničarka

OSTALE KADROVSKE SPREMEMBE

1. Vlasta Zupanič, vodja AOP, je dne 5. 9. 1988 diplomirala na II. stopnji VEKŠ Maribor – smer poslovna informatika
2. Slavica Štebih, višja delovna terapevtka, je dne 18. 7. 1988 diplomirala na Visoki šoli za organizacijo dela Kranj – organizacijsko-kadrovsko-izobraževalna usmeritev
3. Elica Brlek, glavna medicinska sestra internega oddelka, je ne 19. 9. 1988 diplomirala na Visoki šoli za organiza-

cijo dela Kranj – organizacijsko-kadrovsko izobraževalna usmeritev

4. Jadranka Šolman, dr. medicine, je dne 21. 11. 1988 opravila specialistični izpit iz šolske medicine
5. Zalika Obrban, glavna medicinska sestra TOZD Splošna bolnišnica Ptuj je dne 25. 11. 1988 diplomirala na Visoki šoli za organizacijo dela Kranj – organizacijsko-kadrovsko izobraževalna usmeritev

Kadrovska služba

Prispevali so za razvoj ptujsko-ormoškega zdravstva

a) za izgradnjo bolnišnice:

1. delavci dialize ZC	14.000 din
2. Intes »Vinko Reš« Ptuj
– namesto cvetja na grob Frasove	25.000 din
3. Stanovalci Zihelove ploščadi 2, Ptuj
– namesto cvetja na grob Nežke Ivančič	50.500 din
4. Občinska turistična zveza Ptuj
– namesto cvetja na grob Jožeta Štrafela	50.000 din
5. Porodni oddelek ZC
– namesto cvetja na grob Feliksa Kolariča	40.000 din
6. Pušnik Štefka, Panonska ulica 5, Ptuj
– namesto cvetja na grob Jožefe Pinoza	30.000 din
7. Romih Pavla, Kolodvorska 3, Središče ob Dravi
– v spomin sestri A. Jurjaševič in snahi Mariji	50.000 din
8. OOS TOZD Bolnice Ptuj – namesto cvetja
na grob Ivanki Bombek in Nežki Ivančič	100.000 din
9. Labor TOZD Delta Ptuj	4.985.000 din
10. delavci dialize ZC	87.000 din
11. Konferenca sindikata Perutnine Ptuj
– namesto cvetja na grob Martina Cajnko	50.000 din
12. delavci DSSS ZC
– namesto cvetja na grob Antona Žurana	100.000 din
13. Repič Ivan in Anica, Arbatjerjeva 1, Ptuj
– namesto cvetja na grob Elizabete Kristanič	30.000 din
14. Komercialni sektor Perutnine Ptuj
– namesto cvetja na grob Alfreda Pelcla	85.000 din

b) za patronažno službo:

– namesto cvetja na grob Milana Longhine:	
1. Feliks Podhostnik, Stritarjeva 3, Ptuj	50.000 din
2. Družina Plajnšek, Arničeva ulica, Hajdina	60.000 din
3. OOS Občinska sodnika za prekrške Ptuj	50.700 din
4. Delavci računov. in financ TGA Kidričevo	200.000 din
5. Jelen Franc, Jurčičeva 7, Ptuj	50.000 din
- Hvala vam!

ZDRAVSTVENA VZGOJA V SREDNJEŠOLSKEM CENTRU

V začetku januarja letos smo na pobudo Srednješolskega centra v Ptuj prišli s sklopom predavanj s področja zdravstvene vzgoje. Vodil nas je cilj, da predmet zdravstvene vzgoje, ki ga poučujejo delavci srednješolskega centra, »obogatimo« z dodatnimi strokovnimi informacijami o pomenu zdravja in zdravega življenja.

Tako smo za posamezne teme, ki so jih izbrali delavci srednješolskega centra, v osnovnem zdravstvenem varstvu sestavili tim predavateljev, ki bodo do 7. aprila – svetovnega dneva zdravja, predavali sledeče teme:

- Zdravje in zdravo življenje;
- Zdravstveno stanje šolarjev in mladine (osnovni socialno-zdravstveni problemi);
- Higijenski način življenja;
- Bolezni odvisnosti;
- Spolno življenje in priprava na staršestvo;
- Preprečevanje nezgod in prva pomoč;
- Zobozdravstvena preventiva.

Kot predavatelji požrtvovalno sodelujejo:

- zdravniki: Jože Udovič, Jadranka Šolman, Brigita Habjanič, Tatjana Kolar;
- višje medicinske sestre: Justina Vujnovič, Teja Pulko, Anica Kozoderč, Marija Šoba, Rozika Ojsteršek, Marija Varnica, Irena Čuš;
- za področje zobozdravstvene preventive pa skrbi zobozdravnica Jožica Reberc.

Za koordinacijo dela skrbi referat za zdravstveno vzgojo v TOZD Osnovno zdravstveno varstvo Ptuj, za pripravo prireditve ob Svetovnem dnevu zdravja 1989, ki bo obenem zaključek akcije zdravstveno-vzgojnega projekta, pa bo vsestransko poskrbel prizadevni Klub za zdravo življenje iz Srednješolskega centra Ptuj.

Kljub vsakdanjim težavam in obremenitvam z osnovnim delom izvajalce vzpodbujam in jim želim uspehov na preventivnem področju zdravstvenega varstva.

V. T.